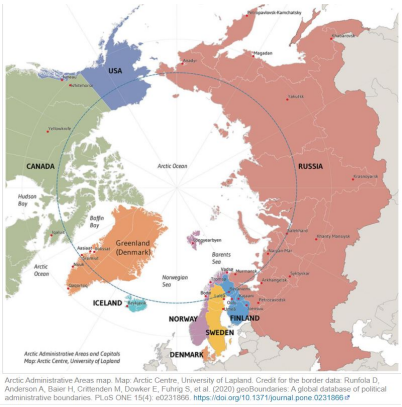

Arctic Administrative Areas map. Map: Arctic Centre, University of Lapland. Credit for the border data: Runfola D, Anderson A, Baier H, Crittenden M, Dowker E, Fuhrig S, et al. (2020) geoBoundaries: A global database of political administrative boundaries. PLoS ONE 15(4): e0231866. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0231866

Informe Grenlandia

DescripciÃ³n

Â¿Poder duro ou brando? O posicionamento de Grenlandia na escena internacional

A primeira menciÃ³n oficial de Grenlandia data de 1053, xa que o Papa LeÃ³n IX decidiu encomendar o territorio ao bispo Adalberto[1]. O seu territorio (2,1 km2) equivale ao tamaÃ±o de Nova Guinea, Borneo e Madagascar reunidos[2], sendo asÃ a illa mÃ¡is grande do mundo[3]. TamÃ©n Ã© a segunda capa de xeo mÃ¡is grande[4]. A poboaciÃ³n estÃmase en 56.000 habitantes, principalmente inuit. A capital Ã© Nuuk, con 17.600 habitantes[5]. O transporte interno e externo realÃzase por mar ou aire, xa que o paÃs non ten un sistema de estradas[6].

Fig. 1: Grenlandia no mundo / Fonte: Wikimedia Commons

EstÃ¡ estratexicamente situada no Ã•rtico (a 500 millas do Polo Norte) e no continente norteamericano, entre AmÃ©rica do Norte, Rusia e Europa[7]. AsÃ, a illa foi un bastiÃ³n aliado durante a Segunda Guerra Mundial e tamÃ©n durante a Guerra FrÃa[8].

A sÃºa importancia internacional[9] estÃ¡ crecendo no contexto da loita mundial contra o cambio climÃ¡tico, o recoÃ±ecemento cada vez maior dos dereitos dos pobos indÃxenas e a explotaciÃ³n dos recursos naturais. En canto a estes[10], a rexiÃ³n Ã© famosa polo seu sector pesqueiro. Ademais, reÃºne o 10% da auga doce mundial. Grenlandia sitÃºase como a terceira reserva mundial de uranio; sendo tamÃ©n un potencial provedor clave de metais de terras raras.

Estes elementos son tan importantes para Grenlandia que a polÃ©mica sobre a sÃºa explotaciÃ³n creou unha crise polÃ-tica en 2021. En decembro, o antigo goberno de Siumut presentara o proxecto Kuannersuit Mineral para a extracciÃ³n de torio, uranio e terras raras[11]. O partido da oposiciÃ³n inuit ameazou con boicotear a sÃºa aplicaciÃ³n, mentres o partido demÃ³crata deixaba o goberno, o que levou Ã¡ disoluciÃ³n do Parlamento e a votaciÃ³ns extraordinarias en abril de 2021. O proceso electoral que seguiu foi catalogado como Â«*As eleccIÃ³ns de terras raras de GrenlandiaÂ*»[12] pola prensa internacional; este produciu un importante cambio polÃtico e a votaciÃ³n tivo unha participaciÃ³n moito maior do habitual.

Como xefa de Estado, a raÃÃ±a de Dinamarca, Margrethe II, e o seu goberno tamÃ©n gobernan Grenlandia, onde estÃ¡n representados por un Alto Comisionado[13]. O Parlamento danÃ©s mantÃ©n dous escanos para os membros groenlandeses, ocupados polos dous partidos mÃ¡is importantes de Grenlandia. Dinamarca tamÃ©n Ã© o principal provedor e socio comercial de Grenlandia[14].

Despois dun referendo en 2008, a Lei de Goberno Local de Grenlandia de 1979 transformouse na mÃ¡is ampla Acta de Autogoberno, unha lexislaciÃ³n que permite unha gran autonomÃa, a pesar do papel executivo do Alto Comisionado. Electo cada catro anos, o parlamento de Grenlandia conta con 31 membros que traballan en 13 comisiÃ³ns[15]. Elixe un primeiro ministro, coÃ±ecido como o primeiro ministro. A illa ten o seu propio goberno, o Naalakkersuisut, nomeado polo primeiro ministro e composto, de media, por 10 membros.

O territorio exhibe varios sÃmbolos de soberanÃa como o seu propio himno, bandeira e servizo de correos[16], asÃ como ten catro misiÃ³ns de representaciÃ³n no estranxeiro. Ademais, os ingresos dos recursos minerais pertencen Ã¡s autoridades groenlandesas[17]. A illa abandonou a Comunidade EconÃ³mica Europea en 1985. En 2003, a DeclaraciÃ³n de Itilleq definiu as posibilidades de actuaciÃ³n de Grenlandia a nivel internacional. Actualmente, a polÃtica exterior de Grenlandia basÃ©ase na ConstituciÃ³n danesa, a Acta de Autogoberno (Self-Rule Act) e o costume[18].

O Autogoberno tamÃ©n abre[19] a porta[20] a unha secesiÃ³n[21] negociada baseada nunha: Â«*declaraciÃ³n explÃcita de que a decisiÃ³n sobre a independencia de Grenlandia serÃ¡ tomada polo pobo de GrenlandiaÂ*»[22]. Establecida xa en 2017, unha ComisiÃ³n Constitucional[23] discute actualmente as posibilidades para o seu futuro polÃtico, incluÃda a libre asociaciÃ³n cun terceiro paÃs[24].

Este traballo comezarÃ¡ presentando o marco legal e os pasos que deu Grenlandia cara a unha maior autonomÃa desde a Guerra FrÃa. Despois, examinarÃ¡ a relaciÃ³n da illa con paÃses clave como Estados Unidos. A terceira parte deste texto describirÃ¡ a posiciÃ³n rexional de Grenlandia no Ã•rtico, mentres que a Ãºltima analizarÃ¡ os seus vÃnculos particulares coa UniÃ³n Europea. As conclusiÃ³ns subliÃ±arÃ¡n as caracterÃsticas fundamentais da paradiplomacia de Grenlandia.

4.4.2. O cadro legal : un longo camiÃ±o cara a autonomÃa

Despois de que as misiÃ³ns relixiosas comezasen en 1721, Grenlandia foi recoÃ±ecida como *colonia* dinamarquesa en 1814[25], non sendo nin independente nin unha parte *igual* de Dinamarca. O comercio e a administraciÃ³n xeral foron encomendados Ã Royal Greenlandic Trading Company[26], unha situaciÃ³n que se prolongou atÃ© o sÃ©culo XX [27].

A illa adquiriu o status de condado (Â«amtÂ») en 1953[28], convertÃ©ndose asÃ nunha parte oficial do reino cunha representaciÃ³n propia no parlamento. Os groenlandeses foron recoÃ±ecidos como cidadÃ¡ns daneses. Este movemento freou a posibilidade de ter un proceso de descolonizaciÃ³n[29] ante as NaciÃ³ns Unidas. Durante o perÃodo dos anos 50 a 70, as polÃticas danesas neste territorio (descritas por Tomala como *intimidaciÃ³n simbÃ³lica*[30]) foron recibidas co que Olsen & Shadian[31] definiron como Â«*malestar social graveÂ*», xa que incluÃan a preferencia pola lingua danesa, a eliminaciÃ³n de varias pequenas comunidades (ex., Qullissat na illa de Disko) e un ano de estudo obrigatorio en Dinamarca

para os adolescentes de Grenlandia.

O malestar levou a un referendo de autonomÃa en 1978, seguido da aprobaciÃ³n da Lei de Goberno Local (Home Rule Act), que entrou en vigor en maio de 1979. Esta lei[32] creou un goberno e un parlamento groenlandeses. Os dereitos fundamentais de Grenlandia sobre os recursos non renovables tamÃ©n foron recoÃ±ecidos.

A situaciÃ³n evolucionou coa implantaciÃ³n da Acta de Autogoberno, aprobada por unha maiorÃa de 75 % en referendo e efectiva a partir de 2009[33]. Esta lei[34] permite a Grenlandia administrar os seus asuntos internos[35] (por exemplo, a aplicaciÃ³n da lei, a regulaciÃ³n e a supervisiÃ³n financeira, as empresas e o traballo, a aviaciÃ³n, a inmigraciÃ³n e o control de fronteiras, os gardacostas, a educaciÃ³n, a saÃºde, a pesca, os recursos naturais, a seguridade, o medio ambiente e o clima[36]â?¦), recadar impostos e definir os seus propios dereitos aduaneiros. O idioma oficial pasou do danÃ©s ao groenlandÃ©s no mesmo ano.

AsÃ, trinta e dÃºas competencias foron progresivamente traspasadas[37] ao goberno e ao orzamento de Grenlandia. Esta recibe unha subvenciÃ³n global[38] (o Bloktilskud, mÃ¡is de 600 millÃ³ns de dÃ³lares) de Dinamarca. Isto equivale a Â¼ do seu PIB e proporciona mÃ¡is da metade do seu financiamento. O control sobre os dereitos de superficie e subsuperficie foi conferido a Grenlandia en 2010. En consecuencia, a subvenciÃ³n danesa poderÃa verse diminuÃda cos ingresos derivados destes dereitos[39]. Neste sentido e seguindo o modelo de Noruega, Grenlandia pretende aforrar un terzo destes ingresos e crear o seu propio fondo nacional para cubrir o Bloktilskud.

Mentres Dinamarca mantÃ©n a sÃºa autoridade sobre competencias fundamentais como a moeda, os tribunais superiores e a defensa; polÃtica exterior estÃ¡ dividida como se describe a continuaciÃ³n.

Por unha banda, a ConstituciÃ³n danesa[40] outorga ao goberno de Dinamarca o poder de participar en tratados internacionais e de ter representaciÃ³n internacional do paÃs. Non obstante, a lexislaciÃ³n de Autogoberno recoÃ±ece Dinamarca e Grenlandia como socios iguais, mentres que define aos Kalaallit (groenlandeses) como un pobo separado[41], segundo o dereito internacional[42]. En consecuencia, recolle tres Ã¡mbitos principais que definen a postura internacional de Grenlandia: os criterios para a sÃºa implicaciÃ³n internacional, os dereitos do subsolo e algÃºns principios cara Ã¡ independencia, como o referendo obrigatorio. Polo tanto, Grenlandia ten permiso para negociar por conta propia nas Ã¡reas cubertas pola sÃºa xurisdiciÃ³n[43], aÃnda que o goberno danÃ©s debe ser notificado e informado do progreso desas negociaciÃ³ns[44].

O resto de asuntos exteriores e de seguridade mantÃ©Ã±ense en xeral baixo o dominio exclusivo danÃ©s, mais para aqueles de interese especÃfico para Grenlandia a sÃºa participaciÃ³n nas negociaciÃ³ns[45] Ã© obrigatoria. O goberno groenlandÃ©s debe recibir o borrador de calquera acordo relativo aos seus intereses particulares e ter a posibilidade de comentalo[46]. Ademais, as misiÃ³ns diplomÃ¡ticas danesas poden recibir asesores groenlandeses de acordo cos intereses de Grenlandia[47]. O uranio, por exemplo, Ã© un exemplo desta dobre directiva[48]. Mentres que a explotaciÃ³n do recurso recae unicamente na normativa de Grenlandia, as cuestiÃ³ns de seguridade e as medidas para respectar os tratados internacionais estÃ¡n definidas por Dinamarca[49]. En 2016 asinÃ¡ronse catro acordos de cooperaciÃ³n[50] entre Dinamarca e Grenlandia, neste eido. Eses pactos resolveron a cuestiÃ³n do cumprimento da normativa da Axencia Internacional de EnerxÃa AtÃ³mica (OIEA) e de EURATOM.

Os acordos bilaterais (cunha dimensiÃ³n internacional) entre Grenlandia e as Illas Feroe son posibles[51] se son exclusivos e se refiren Ã¡ sÃºa xurisdiciÃ³n. Grenlandia pode solicitar a adhesiÃ³n a organizaciÃ³ns internacionais, sempre que (i) estean relacionadas coas sÃºas competencias (ii) Dinamarca non sexa membro ou (iii) acepten (tamÃ©n) entidades non estatais[52] . Non obstante, a solicitude de adhesiÃ³n deberÃa ser presentada polo goberno danÃ©s en nome de Grenlandia[53]. A illa ten as sÃºas propias misiÃ³ns de representaciÃ³n en Copenhague, Reikiavik, Bruxelas e Washington, outras opciÃ³ns como PequÃn ou Moscova estaban a ser consideradas[54].

4.4.3. Grenlandia e as superpotencias : o bo lado da Forza.

Como subliÃ±an Olsen & Shadian[55], o Ã•rtico atrae a atenciÃ³n dos Â«*estados poderosos*Â». Nun enfoque kissingeriano, eses autores falan da Â«*westfalizaciÃ³n*Â» da rexiÃ³n, subliÃ±ando o interese emerxente de paÃses como China ou XapÃ³n. Gad[56] tamÃ©n comenta a influencia dos cinco principais estados do Ã•rtico (Rusia, CanadÃ¡, EE. UU., Noruega e Dinamarca) e as sÃºas solicitudes de recoÃ±ecemento da extensiÃ³n da sÃºa plataforma continental[57], como motivos para adquirir os dereitos sobre recursos naturais non explotados. Kobza[58] define esta concertaciÃ³n dos cinco paÃses como

unha Â«*estabilidade hexemÃ³nica*Â».

Entre 2017 e 2020, a carismÃ¡tica presidenta da COP15, SegolÃ¨ne Royal, foi a embaixadora de Francia para o Ã•rtico e a AntÃ¡rtida. No caso de Grenlandia, Francia iniciou un programa de cooperaciÃ³n cientÃfica[59] e educativa[60], coÃ±ecido como *Greenlandia*[61].

AsinÃ¡ronse varios acordos de cooperaciÃ³n entre Grenlandia (asinando Dinamarca) e CanadÃ¡, en materia de cooperaciÃ³n cultural, medio ambiente e clima[62]. Estando os inuit de CanadÃ¡ relacionados cos de Grenlandia, os lazos de cooperaciÃ³n tamÃ©n son estreitos[63].

Escach[64] subliÃ±a que Â«*americanos e chineses aumentan as visitas diplomÃ¡ticas, os lobbys e os proxectos de investimento*Â». Segundo explicou Meyer[65], China estaba aberta a adquirir minerais de Grenlandia e propuxo incluÃr Grenlandia no seu programa de axuda para infraestrutura global, coÃ±ecido como *Belt and Road*. Washington respondeu cunha oferta para investir, xunto con Dinamarca, no desenvolvemento de tres aeroportos na illa, igualando asÃ a oferta de China.

En realidade, os Estados Unidos xogan un papel importante na economÃa e desenvolvemento de Grenlandia[66]. En consecuencia, Grenlandia abriu unha representaciÃ³n en Washington en setembro de 2014. Nunha decisiÃ³n notoria[67], a administraciÃ³n Trump tentou mercar Grenlandia en abril de 2020, respondendo Ã¡ negativa de Dinamarca enviando un paquete de axuda de 12 millÃ³ns de dÃ³lares Ã¡ illa. Este movemento polÃtico lembra que Grenlandia estivo baixo a protecciÃ³n estadounidense[68] durante a Segunda Guerra Mundial[69].

Mentres o interior de Dinamarca estaba ocupado polos nazis[70], en 1941 o goberno oficial (representado polo seu embaixador) asinou un acordo de defensa con Washington[71]. Os primeiros aeroportos de Grenlandia, como Narsarsuaq, construÃronse nese momento, mentres que os buques da garda costeira estadounidense patrullaban as augas da illa[72].

Despois da guerra, en 1946, os EE. UU. xa propuxeron comprar o territorio a Dinamarca. O resultado foi o acordo de Thule, onde os EE. UU. foron autorizados a instalar unha base aÃ©rea en Pituffik, no marco da cooperaciÃ³n da OTAN. Posteriormente, os Â«Acordos de IgalikuÂ» en 2004 centrÃ¡ronse na cooperaciÃ³n econÃ³mica, tÃ©cnica e ambiental entre os Estados Unidos e Grenlandia[73].

De aÃ que os intercambios de 2020 fosen unha repeticiÃ³n que serviu para construÃr un novo acordo sobre a base aÃ©rea [74]. AÃnda asÃ, esta vez hai unha diferenza significativa no papel de Grenlandia hoxe, xa que os EE. UU. reabriron o seu consulado en Nuuk (pechado desde 1953) [75] e asinaron directamente con Grenlandia un Â«*Plan comÃºn para a cooperaciÃ³n entre Estados Unidos e Grenlandia en apoio ao noso acordo*Â».

4.4.4. Un enfoque rexional das relaciÃ³ns internacionais: As estratexias Ã¡rticas

O foro internacional mÃ¡is coÃ±ecido no Ã•rtico Ã© o Consello Ã•rtico[76], creado en 1996. Ã? unha evoluciÃ³n da Estratexia de ProtecciÃ³n Ambiental do Ã•rtico de 1991. Durante moito tempo mantÃvose unha representaciÃ³n tripla (Grenlandia, Illas Feroe e Dinamarca) ante o Consello Ã•rtico. Por exemplo, foi o primeiro ministro de Grenlandia quen asinou a DeclaraciÃ³n de Ottawa, o documento que creou o Consello do Ã•rtico, en nome do reino de Dinamarca. Non obstante, como sinalan Olsen & Shadian[77], produciuse un progresivo cambio de poder neste foro. As delegaciÃ³ns non sempre inclÃºen entidades subnacionais e Ã¡s veces nin sequera teÃ±en un lugar fÃsico na mesa.

AsÃ, nun fantasioso paradoxo, os territorios que xustifican o status Ã¡rtico dos estados membros son desconsiderados no Consello Ã•rtico e a sÃºa representaciÃ³n absorbida polos ministerios centrais nacionais. TamÃ©n estÃ¡ claro que a situaciÃ³n xeogrÃ¡fica de Grenlandia ofrece a Dinamarca un punto de vista internacional que non se corresponde co tamaÃ±o europeo[78].

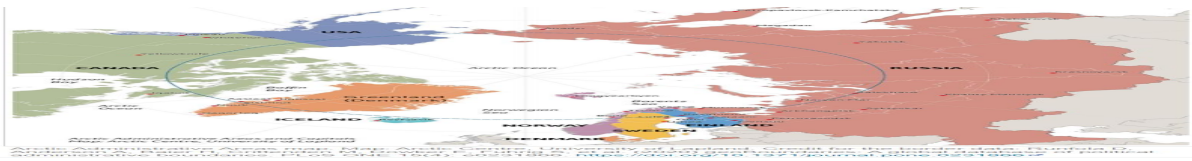

Fig. 2: Mapa do Ã•rtico

PorÃ©n, a cooperaciÃ³n rexional de Grenlandia non se limita ao Consello do Ã•rtico. Outros foros permiten Ã¡ illa falar por si mesma. Por exemplo, o Consello Circumpolar Inuit (ICC) [79], creado en 1977, representa as opiniÃ³ns dos pobos inuit ao nivel internacional. Polo tanto, o ICC ten o status de observador ante a ONU e o status de participante permanente ante o Consello do Ã•rtico[80], *con plenos dereitos de consulta en relaciÃ³n coas negociaciÃ³ns e decisiÃ³ns do Consello*. Un dos principais obxectivos Ã© crear, dentro do sistema das NaciÃ³ns Unidas, un Foro Permanente das NaciÃ³ns Unidas para os Pobos Inuit[81]. A representaciÃ³n inuit reforza a voz de Grenlandia a nivel internacional, debido Ã¡ importancia dos dereitos dos pobos indÃxenas[82].

Como as Aland e as Feroe[83], a illa Ã© tamÃ©n membro independente do Consello NÃ³rdico[84], unha organizaciÃ³n intergubernamental composta por 87 membros dos parlamentos nacionais. A representaciÃ³n de Grenlandia estÃ¡ composta por dous delegados do seu propio parlamento. A organizaciÃ³n traballa en diversos temas como a discapacidade, a vida laboral, a lexislaciÃ³n ou a enerxÃa, etc.

Do mesmo xeito, o CÃrculo Ã•rtico[85] se define como Â«*a maior rede de diÃ¡logo e cooperaciÃ³n internacional sobre o futuro do Ã•rtico e do noso Planeta*Â». A sÃºa Asemblea reÃºnese unha vez ao ano, mentres que outras actividades inclÃºen o Prezo do CÃrculo Ã•rtico ou os foros temÃ¡ticos. Ademais, esta plataforma crea grupos de traballo (denominados consellos de misiÃ³n). A MisiÃ³n do Consello sobre Grenlandia no Ã•rtico[86] pÃºxose en marcha en xuÃ±o de 2021. En outubro de 2021[87], dedicou unha sesiÃ³n especial ao mandato da ComisiÃ³n Constitucional de Grenlandia.

Ademais, a Conferencia anual Artic Frontiers[88] reÃºne o mundo acadÃ©mico con responsables polÃticos e empresarios, mentres que a rede dos seus socios vincula os territorios Ã¡rticos con actores de todo o mundo. Durante o ano, a sÃºa secretarÃa organiza eventos e proxectos arredor de cinco temas principais: PolÃtica, Empresa, Ciencia, Area e Xuventude. O Consello EconÃ³mico do Ã•rtico[89], a FundaciÃ³n NÃ³rdica Occidental e a Conferencia de Parlamentarios do Ã•rtico[90] tamÃ©n se poden mencionar como caixa de resonancia internacional.

4.4.5. Un PTU da UE con un estatuto particular

As negociaciÃ³ns de adhesiÃ³n entre Dinamarca e as Comunidades Europeas incluÃron varias clÃ¡usulas de transiciÃ³n para Grenlandia, como as medidas para a pesca ou as limitaciÃ³ns Ã¡ liberdade de circulaciÃ³n. PorÃ©n, en 1972 Grenlandia rexeitou a adhesiÃ³n; os resultados do referendo foron negativos na illa nun 70 %[91]. A pesar deste resultado, os votos de Grenlandia contabilizÃ¡ronse todos xunto cos de Dinamarca (63 % a favor), polo que o territorio entrou na Comunidade EconÃ³mica Europea (CEE) en 1973[92].

Dinamarca incluÃu un observador de Grenlandia na sÃºa delegaciÃ³n do Consello, asÃ como un escano groenlandÃ©s no Parlamento Europeo; o territorio tamÃ©n era elixible ao financiamento europeo. Non obstante, o control da pesca seguÃa sendo un gran obstÃ¡culo para a plena integraciÃ³n de Grenlandia na CEE e un punto de discusiÃ³n clave dentro da Lei de Goberno Local.

Por iso, un referendo en 1982 permitiu que Grenlandia abandonase a UE, mÃ¡is de 30 anos antes do plebiscito britÃ¡nico. AÃnda que o voto fose consultivo, Dinamarca aceptouno como mandato de negociaciÃ³n e o territorio abandonou a CEE en 1985[93] para converterse nun paÃs ou territorio de ultramar (PTU)[94], agÃ¡s pola sÃºa industria pesqueira[95].

No sector pesqueiro, os intercambios estÃ¡n regulados por un Acordo de AsociaciÃ³n Grenlandia-UE (FPA) [96]. O paquete inicial deulle Ã¡ CE un acceso limitado Ã¡s pesqueiras de Grenlandia, mentres que a illa podÃa percibir unha cantidade de axuda (Â«*peixe por diÃ±eiroÂ»*[97]) equivalente aos seus beneficios no marco do programa do Fondo Social Europeo, 42,8 millÃ³ns de euros anuais[98]. Este pagamento estaba, inicialmente, separado do paquete PTU[99]. A compensaciÃ³n actual estÃmase en 20 millÃ³ns de euros anuais, mentres que as capturas permitidas reducÃronse nun 25 %[100].

Grenlandia, Dinamarca e a UE revisan estes acordos, coÃ±ecidos como protocolos de pesca[101], cada seis anos. As cotas de pesca son renegociadas todos os anos e o sector pesqueiro de Grenlandia benefÃciase do acceso libre de taxas Ã¡ UE para os seus produtos[102].

A AsociaciÃ³n UE-Grenlandia reforzou a sÃºa relaciÃ³n bilateral en 2006[103] e en 2021, co que agora estÃ¡ incluÃda na decisiÃ³n PTU da UE[104]. Posteriormente, segundo o perÃodo 2021-2027, a axuda dos PTU da UE para Grenlandia (Fondo

Europeo de Desenvolvemento) estÃmase en 225 millÃ³ns de euros, centrada principalmente no sistema educativo cun 10 % destinado a iniciativas de crecemento verde. A rÃºbrica de Grenlandia representa a metade do orzamento de todo o programa PTU[105].

Este punto de vista particular do PTU, Â«*resto sui generis da Ã©poca colonial*[106]Â», recoÃ±ece a primacÃa da Lei de Autogoberno sobre a lexislaciÃ³n da UE[107]. Ademais, Grenlandia Ã© un dos membros da OCTA[108], a asociaciÃ³n que reÃºne os territorios de ultramar de tres paÃses membros da UniÃ³n Europea (Francia, Holanda e Dinamarca). Creada en 2003, esta agrupaciÃ³n funciona como un foro de cooperaciÃ³n e debate no marco da especial relaciÃ³n destes territorios coa UE. Os membros de OCTA colaboran en Ã¡reas diversas como a biodiversidade, o cambio climÃ¡tico, a conectividade, a educaciÃ³n, a enerxÃa, etc. Grenlandia ocupou a presidencia en 2006 e 2012[109].

Grenlandia ten a sÃºa propia representaciÃ³n ante a UE[110], actualmente xestionada por Inuuteq Holm Olsen, un dos autores consultados para este traballo. A misiÃ³n estÃ¡ situada no mesmo edificio que a RepresentaciÃ³n Permanente de Dinamarca, a Real Embaixada de Dinamarca e a MisiÃ³n das Feroe na UniÃ³n Europea. Non obstante[111], Grenlandia ten a sÃºa propia entrada, bandeira e sÃmbolos. En xeral, o obxectivo desta misiÃ³n permanente, como dixo o seu actual ministro conselleiro, Ã© Â«*difundir cara ao exterior as opiniÃ³ns e intereses e intereses groenlandeses na rexiÃ³n Ã¡rtica e no mundo*Â»[112].

A UE leva traballando na sÃºa estratexia do Ã•rtico desde a primeira comunicaciÃ³n da ComisiÃ³n Europea en 2008[113]. Ademais da pesca, Grenlandia pode verse como a mellor carta da UE para xogar no Ã•rtico[114], debido a tres factores: (i) novas rutas marÃtimas (ii) a explotaciÃ³n dos recursos naturais (iii) o papel da UE en cuestiÃ³ns globais como o cambio climÃ¡tico ou o cambio climÃ¡tico. proteccIÃ³n dos pobos. Hoxe, a UniÃ³n Europea ten un estatuto de observador ante o Consello do Ã•rtico e varias DirecciÃ³ns da ComisiÃ³n Europea (MARE, JRC, MOVEâ?¦) participan nos seus grupos de traballo. A polÃtica do Ã•rtico da UE estarÃ¡ obrigada a actualizarse durante 2021[115].

Por Ãºltimo, cÃ³mpre sinalar[116] que Grenlandia se uniu Ã¡ European Raw Materials Alliance (ERMA) en xuÃ±o de 2021. Esta plataforma de capital semente estÃ¡ cofinanciada pola UniÃ³n Europea e Â«*contribÃºe a garantir un acceso fiable, seguro e sostible Ã¡s materias primasÂ».* [117]. Grenlandia estÃ¡ representada en ERMA[118] polo seu Ministerio de Recursos Minerais.

4.4.6. ConclusiÃ³ns: equilibrios, verificaciÃ³ns e algunha correlaciÃ³n

No caso de Grenlandia, Branka[119]menciona que Â«*o proceso de formaciÃ³n do estado da illa exemplifica como se pode aplicar o principio de autodeterminaciÃ³n das naciÃ³ns*Â». Neste proceso, Grenlandia emprega a paradiplomacia para afirmar e defender os seus intereses como: a autodeterminaciÃ³n, os recursos naturais, o investimento, o cambio climÃ¡tico, o recoÃ±ecemento dos pobos indÃxenas, o desenvolvemento das relaciÃ³ns rexionaisâ?¦ Como vimos, Grenlandia utiliza tres instrumentos principais: unha polÃtica exterior, con Dinamarca (con importante independencia en materias fundamentais), unha actividade crecente nas organizaciÃ³ns rexionais internacionais e o desenvolvemento dun status especÃfico ante (dentro?) da UniÃ³n Europea.

Como asegura GarcÃ©s de los Fayos: Â«Grenlandia xa ten, en certa medida, unha polÃtica exterior propia, aÃnda que non entra en conflito coa de DinamarcaÂ». Non obstante, o aumento da sÃºa capacidade internacional supÃ³n un paradoxo para Grenlandia: a necesidade de depender mÃ¡is dos funcionarios de Dinamarca para asumir unha verdadeira polÃtica exterior[120].

Como Aquiles e a tartaruga, isto pode levar a un xogo de recuperaciÃ³n interminable onde Dinamarca mantÃ©n a sÃºa primacÃa sobre os intereses de Grenlandia. Os cambios na delegaciÃ³n de Dinamarca ante o Consello do Ã•rtico son un claro exemplo deste paradoxo. En consecuencia, os esforzos de Grenlandia por ter o seu propio persoal de asuntos exteriores son vitais.

Esta valoraciÃ³n pÃ³dese ampliar a todo o proceso de adquisiciÃ³n da estatalidade. Mentres que os asuntos exteriores e a postura internacional parecen progresar, tamÃ©n Ã© necesario garantir o desenvolvemento interno da illa[121]. Non sÃ³ para alcanzar, nun momento potencial, a independencia, senÃ³n tamÃ©n para manterse crible a nivel internacional.

En segundo lugar, a relaciÃ³n con Estados Unidos e, en menor grao, con outros paÃses como China ou CanadÃ¡, proporciona a Grenlandia certa influencia ante Dinamarca para afirmar o seu terreo. Non obstante, como afirmou nese

momento a ministra de Asuntos Exteriores de Grenlandia, Ane Lone Bagger: Â«*Estamos abertos aos negocios, pero non estamos Ã¡ venda*Â»[122].

O movemento da UE cara a unha presenza mÃ¡is significativa no Ãrtico (onde Grenlandia poderÃa servir de panca) [123], asÃ como o investimento e a presenza fÃsica dos Estados Unidos en Grenlandia, ofrecen Ã¡ illa diferentes posibilidades Ã¡ hora de examinar a evoluciÃ³n cara a un rÃ©xime mÃ¡is estatal. AÃnda asÃ, a adhesiÃ³n Ã¡ CEE (e tamÃ©n a presenza estadounidense durante a guerra frÃa) foron os principais incentivos nos setenta para impulsar a Lei de Goberno Local.

Por outra banda, algÃºns expertos advirten sobre os custos ambientais e sociais dos investimentos mineiros[124], polo que os intercambios econÃ³micos deberÃan incluÃr un paquete completo (na Ã³ptica da correlaciÃ³n/linkage de Kissinger). En xeral, Grenlandia recoÃ±ece a importancia da minerÃa para as sÃºas relaciÃ³ns exteriores, o seu desenvolvemento econÃ³mico e para a estabilidade polÃtica/social; o territorio non se opÃ³n a toda minerÃa senÃ³n aos residuos radioactivos [125]. Finalmente, Tomala[126] enumera varios paÃses interesados â??â??nos recursos mineiros de Grenlandia: China, Dinamarca, EE. UU., CanadÃ¡, Australia, Reino Unido e a UniÃ³n Europea. TamÃ©n define a illa como Â«*onde se atopan os intereses das grandes potencias*Â».

Grenlandia Ã© un PTU moi particular, xa que Ã© politicamente sÃ³lido, os ingresos son sÃ³lidos e a sÃºa posiciÃ³n e posiciÃ³n estratÃ©xicas fan deste territorio un tema xeopolÃtico tanto para Dinamarca como para a UE. En consecuencia, tamÃ©n ilustra as limitaciÃ³ns da UE como entidade soberana xa que non poderÃa substituÃr, nin sequera indirectamente, o apoio de Dinamarca a Grenlandia.

Ademais, as relaciÃ³ns coa UE mostran claramente as implicaciÃ³ns do Autogoberno nos Asuntos Exteriores, xa que Dinamarca e Grenlandia teÃ±en posturas xurÃdicas completamente diferentes. Esta situaciÃ³n especÃfica permite a Grenlandia piratear o sistema da UE, negociando directamente coa ComisiÃ³n da UE e evitando asÃ a intermediaciÃ³n danesa. Non obstante, como resultado da natureza desgarrada da sÃºa polÃtica exterior, Grenlandia tamÃ©n pode beneficiarse da adhesiÃ³n de Dinamarca Ã¡ UE como plataforma para os seus propios intereses[127]. Un exemplo extremo disto foi a prohibiciÃ³n da UE do comercio de peles de foca. O *lobby* de Dinamarca e Grenlandia acadou un resultado intermedio, a pelaxe dos animais estaba prohibidaâ?¦ a non ser que procedese de cazadores tradicionais. Non sÃ³ esta excepciÃ³n amosa como a adhesiÃ³n de Dinamarca Ã¡ UE pode contradicir, potencialmente, o Autogoberno, senÃ³n que tamÃ©n poderÃa levar a unha situaciÃ³n na que a illa se verÃa obrigada a convocar tanto Ã¡ UE como a Dinamarca ante a OMC para un acordo[128].

Grenlandia tamÃ©n pode ser percibida como un exemplo de subsidiariedade activa das entidades subnacionais, especialmente cando se trata coa UE. Tal e como define CalamÃ©[129], a subsidiariedade activa supÃ³n unha acciÃ³n independente dun goberno subnacional, porque Â«*os niveis de formulaciÃ³n da estratexia son variados e estÃ¡n separados dos niveis de xestiÃ³n diaria*Â». Como subliÃ±a Gad[130], Grenlandia xogou as sÃºas cartas con sabedorÃa, evitando o enfrontamento antagÃ³nico con Dinamarca e utilizando a UE como canle para ser recoÃ±ecida indirectamente como unha entidade autÃ³noma.

---

1 Tomala, M. (2017). The European Unionâ??s Relations with Greenland. International Studies. Interdisciplinary Political and Cultural Journal, 20(1), 31â??46. https://doi.org/10.1515/ipcj-2017-0015

2 Zellen, B. (2021). High Stakes in the High North: Alternative Models for Greenlandâ??s Ongoing Constitutional and Political Transformation. Nordicum-Mediterraneum. Seen on December 2021, at https://nome.unak.is/wordpress/volume-16-no-2-2021/new-double-blind-peer-reviewed-article-volume-16-no-2-2021/high-stakes-in-the-high-north-alternative-models-for-greenlands-ongoing-constitutional-and-political-transformation/

3 Escach, N. (2019) Â« Nuuk : un modÃ¨le groenlandais de mÃ©tropole arctique ? Â», Nordiques [En ligne], 37 | 2019, seen on December 7th 2021. URL: http://journals.openedition.org/nordiques/432 ; DOI : https://doi.org/10.4000/nordiques.432

4 GarcÃ©s De Los Fayos, F. (2014, May). Greenland: The challenge of managing a key geostrategic territory (DG EXPO/B/PolDep/Note/2014_16 PE 522.332). European Parliament. Directorate-General for External Policies Policy Department https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/briefing_note/join/2014/522332/EXPO-AFET_SP(2014)522332_EN.pdf

5 BraÅ?ka, T. (2018). Greenland â?? from Autonomy to (In)Dependence. PrzeglÄ d Strategiczny, 11, 107â??128. https://doi.org/10.14746/ps.2018.1.8

6 Denmark â?? Other Areas in the Kingdom of Denmark. (n.d.). International Trade Administration | Trade.Gov. Consultado 8 de decembro de 2021, en https://www.trade.gov/country-commercial-guides/denmark-other-areas-kingdom-denmark

7 VÃ©xase a nota anterior.

8 AckrÃ©n, M., & Jakobsen, U. (2014). Greenland as a self-governing sub-national territory in international relations: past, current and future perspectives. Polar Record, 51(4), 404â??412. https://doi.org/10.1017/s003224741400028x p. 412

9 BraÅ?ka, op.cit, p.107 10 Escach, op.cit. 11 Meyer, op.cit. 12 VÃ©xase a nota anterior.

13 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 6. 14 BraÅ?ka, op.cit, p. 120.

15 Hofverberg, E. (2021, July 12). FALQs: Greenlandic Autonomy, Government Formation, and Mineral Resource Policy | In Custodia Legis: Law Librarians of Congress. Library of Congress Blog. Consultado o 8 de decembro de 2021, em https://blogs.loc.gov/law/2021/07/falqs-greenlandic-autonomy-government-formation-and-mineral-resource-policy/

16 BraÅ?ka, op.cit, p. 109. 17 BraÅ?ka, op.cit, p. 121.

18 The Legal Frameworks â?? Naalakkersuisut. (n.d.). The Government of Greenland (1). Consultado o 8 de decembro de 2021, em https://naalakkersuisut.gl//en/Naalakkersuisut/Departments/Udenrigsanliggende/Naalakkersuisuts-udenrigspolitiske-kompetencer/De-juridiske-rammer

19 Zellen, op.cit.

20 Naalakkersuisut The Government of Greenland (2). Consultado o 7 de decembro de 2021, em https://naalakkersuisut.gl/en/About-government-of-greenland/About-Greenland/Politics-in-Greenland

21 Escach, op.cit. 22 BraÅ?ka, op.cit, p. 112.

23 https://ina.gl/udvalg/lovpligtige-og-staaende-udvalg/forfatningskommissionen/?lang=en

24 Work on Greenlandâ??s Constitution drafting restarts. (2020, May 21). Nationalia. Consultado o 11 de decembro de 2021, em https://www.nationalia.info/brief/11313/work-on-greenlands-constitution-drafting-resumes

25 GarcÃ©s De Los Fayos, op.cit., p. 5.

26 Gad, U. P. (2014). Greenland: A post-Danish sovereign nation state in the making. Cooperation and Conflict, 49(1), 98â??118. https://doi.org/10.1177/0010836713514151, 101-102.

27 Hovgaard, G., & AckrÃ©n, M. (2017). Autonomy in Denmark: Greenland and the Faroe Islands. ColecciÃ³n Monogra Secession and Counter-secession, 69â??76. https://www.cidob.org/en/articulos/monografias/secession_and_counter_secession/autonomy_in_denmark_greenland_ p. 73.

28 Hovgaard & AckrÃ©n, op.cit., p. 70. 29 Tomala, op.cit, p. 36. 30 VÃ©xase a nota anterior.

31 Olsen & Shadian, op.cit., p. 236. 32 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 5. 33 Olsen & Shadian, op.cit., p. 237.

34 Hovgaard & AckrÃ©n, op.cit., p. 70. 35 Naalakkersuisut (1), op.cit.

36 International Trade Administration, op.cit. 37 Escach (2019), op.cit. 38 Hovgaard & AckrÃ©n, op.cit., p.74.

39 Meyer, R. (2021, May 4). Greenlandâ??s Rare-Earth Election. The Atlantic. Consultado o 8 de decembro de 2021, em https://www.theatlantic.com/science/archive/2021/05/greenlands-rare-earth-election/618785/

40 Naalakkersuisut (2), op.cit. 41 Naalakkersuisut (1), op.cit. 42 Hovgaard & AckrÃ©n, , op.cit., p. 70.

43 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 6. 44 BraÅ?ka, op.cit, p. 112-113. 45 Naalakkersuisut (2), op.cit.

46 BraÅ?ka, op.cit, p. 113. 47 VÃ©xase a nota anterior. 48 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 16.

49 Olsen & Shadian, op.cit., p. 238. 50 BraÅ?ka, op.cit, p.124. 51 Naalakkersuisut (2), op.cit.

52 VÃ©xase a nota anterior. 53 BraÅ?ka, op.cit, p. 113. 54 GarcÃ©s de los Fayos, p. 6.

55 Olsen & Shadian, op.cit., p. 229. 56 Gad, op.cit, p. 109. 57 GarcÃ©s de los Fayos, p. 12.

58 Kobza, op.cit., p. 133.

59 Gourdon, J. (2021, December 2). A Sciences Po Rennes, un Erasmus au Groenland. Le Monde.fr. Consultado o 7 de decembro de 2021, em https://www.lemonde.fr/campus/article/2021/12/02/a-sciences-po-rennes-un-erasmus-au-groenland_6104404_4401467.html

60 Chartres-de-Bretagne. Lâ??exposition Greenlandia expliquÃ©e aux Ã©lÃ¨ves de CM2. (2021, September 27). Ouest France. Consultado o 7 de decembro de 2021, em https://www.ouest-france.fr/bretagne/chartres-de-bretagne-35131/lexposition-greenlandia-expliquee-aux-eleves-de-cm2-f672284e-9b33-4e91-9cc6-d78d58f638d8

61 https://greenlandia.org/ 62 Kobza, op.cit, pp. 148-149. 63 Zellen, op.cit. 64 Escach, op.cit. 65 Op.cit.

66 Kobza, op.cit., p. 149.

67 Finnegan, C. (2020, 26 avril). After Trump tried to buy Greenland, US gives island $12M for economic development. ABC News. https://abcnews.go.com/Politics/trump-buy-greenland-us-island-12m-economic-development/story?id=70305163

68 Hovgaard & AckrÃ©n, op.cit., p. 73. 69 Zellen, op.cit. 70 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit, p. 12.

71 Gad, op.cit. p. 107. 72 AckrÃ©n Â§Jakobsen, op.cit, p. 2. 73 Kobza, op.cit, p. 148.

74 Humpert, M. (2020, October 30). Greenland and U.S. Agree On Improved Cooperation at Thule Air Base. High North News. Consultado o 6 de decembro de 2021, em https://www.highnorthnews.com/en/greenland-and-us-agree-improved-cooperation-thule-air-base

75 Zellen, op.cit. 76 Olsen Shadian, op.cit., p. 238-239. 77 Olsen & Shadian, op.cit., p. 234.

78 BraÅ?ka, op.cit, p. 120. 79 https://www.inuitcircumpolar.com/ 80 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 11.

81 VÃ©xase a nota anterior, p. 12. 82 Kobza, op.cit. , p. 133. 83 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 10.

84 https://www.norden.org/en/information/nordic-council 85 https://www.arcticcircle.org/about

86 https://www.arcticcircle.org/virtual/greenland-in-the-arctic

87 Olsvig, S. [@SaraOlsvig]. (2021, October 14). Sara Olsvig on the work of the Constitutional Commission of Greenland [Announcement]. Twitter.https://twitter.com/SaraOlsvig/status/1448602788544589831

88 https://www.arcticfrontiers.com/about-the-conference/ 89 https://arcticeconomiccouncil.com/

90 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 11. 91 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 20.

92 Olsen & Shadian, op.cit., pp. 236-237. 93 Kobza, op.cit., p. 135. 94 Olsen & Shadian, op.cit., p. 237.

95 Hofverberg, E. (2019, June 21). Greenlandâ??s National Day, the Home Rule Act (1979), and the Act on Self-Government (2009) | In Custodia Legis: Law Librarians of Congress. Library of the Congress Blog. Consultado o 8 de decembro de 2021, em https://blogs.loc.gov/law/2019/06/greenlands-national-day-the-home-rule-act-1979-and-the-act-on-self-government-2009/

96 VÃ©xase a nota anterior. 97 Kobza, op.cit., p. 136. 98 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 20.

99 Kobza, op.cit., p. 138.

100 McGwin, K. (2021a, January 12). The EU will pay more to fish less in Greenland waters. ArcticToday. Consultado o 10 de decembro de 2021, en https://www.arctictoday.com/the-eu-will-pay-more-to-fish-less-in-greenland-waters/

101 VÃ©xase a nota anterior. 102 Tomala, op.cit, p. 38. 103 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit, p. 4.

104 The Decision on the Overseas Countries and Territories including Greenland- 2021â??2027 (Previously the Partnership Agreement) â?? Naalakkersuisut. (n.d.). Naalakkersuisut (3). Consultado o 11 de decembro de 2021, en https://naalakkersuisut.gl/en/Naalakkersuisut/Greenland-Representation-to-the-EU/European-Union-and-Greenland/Partnership-Agreement

105 McGwin, K. (2021, October 8). Greenland is set to receive half of EU funding for â??overseas strategic outposts.â?? ArcticToday. Consultado o 10 de decembro de 2021, em https://www.arctictoday.com/greenland-to-receive-half-of-eu-funding-for-overseas-strategic-outposts/

106 Kobza, op.cit., p. 132. 107 Kobza, op.cit., p. 135. 108 https://www.overseas-association.eu/about-octa/

109 GarcÃ©s de los Fayos, op.cit., p. 20.

110 Greenland Representation to the EU â?? Naalakkersuisut. (n.d.). Naalakkersuisut The Greenland Government (3). Consultado o 8 de decembro de 2021, em: https://naalakkersuisut.gl/en/Naalakkersuisut/Greenland-Representation-to-the-EU

111 Gad, op.cit., p. 116. 112 Olsen & Shadian, op.cit., p. 238. 113 Kobza, op.cit, p. 131 et p. 133.

114 Tomala, op.cit., pp. 33-34.

115 European Union External Action. (2021). Statement by the European Union on its contribution to the work of the Arctic Council. Consultado o 3 de decembro de 2021, en https://oaarchive.arctic- council.org/bitstream/handle/11374/2664/MMIS12_2021_REYKJAVIK_Observer-Statement_Adhoc_EU.pdf?sequence=1&isAllowed=y

116 Hofverberg (2021), op.cit.

117 European Raw Materials Alliance â?? About us. (n.d.). European Raw Materials Alliance. Consultado o 8 de decembro de 2021, em https://erma.eu/about-us/

118 McGwin, K. (2021, July 9). Greenland joins EU minerals group. ArcticToday. Consultado o 8 de decembro de 2021, en https://www.arctictoday.com/greenland-joins-eu-minerals-group/

119 Branka, op.cit., p. 107. 120 Branka, op.cit., p. 108. 121 Branka, op.cit., p. 112. 122 Zellen, op.cit.

123 Kobza, op.cit, p. 133. 124Branka, op.cit., p. 123. 125 Meyer, op.cit. 126 Tomala, op.cit. p. 40.

127 Gad, op.cit., p. 102. 128 Gad, op.cit., p. 116.

129 CalamÃ©, P. (1996). Le principe de subsidiaritÃ© active. Institut de Gouvernance. Consultado o 9 de setembro de 2020, en http://www.institut-gouvernance.org/fr/analyse/fiche-analyse-32.html

130 Gad, op.cit.

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Otros

ETIQUETAS

Paradiplomacia Groelandia

INVESTIGACION

Relaciones Internacionales

Fecha de creaciÃ³n
10 de enero de 2025
Campos meta

Autoria : 17156

Subtitulo : O artigo fai parte da publicaciÃ³n do IGADI para a FundaciÃ³n Coppieters "Paradiplomacy in Europe" (2023)